

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 317/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta o sťažnosti Z. M., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Holubyho 51, Martin, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009, za účasti Okresného súdu Martin, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Z. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Martin p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009 k o n a l bez zbytočných prietahov.

3. Z. M. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Martin povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Martin je povinný uhradiť Z. M. trovy konania v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Kašubu, Holubyho 51, Martin, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2014 doručená sťažnosť Z. M., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom, Holubyho 51, Martin, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti, ako i z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 145/2009 ústavný súd zistil, že sťažovateľ je v procesnom postavení odporcu účastníkom napadnutého konania o zaplatenie sumy 993,12 € s príslušenstvom z titulu zmluvy o dielo. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 2. júna 2009.

Sťažovateľ v sťažnosti po prehľade procesných úkonov súdu i účastníkov konania okrem iného uvádza: „Dňa 18. 02. 2014 som podal sťažnosť na prietahy v konaní a namietal som aj neprimeranú lehotu rozhodovania, pretože vec bola dvakrát vrátená odvolacím súdom a aktuálne suma trov konania presiahla sumu istiny...“

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ, formulujúc najzávažnejšie výhrady proti postupu okresného súdu, najmä uvádza: „*Ak by bolo rozhodnutie Okresného súdu Martin vecne a právne správne (teda zákonné, zodpovedajúce vnímaniu spravodlivosti), odvolací súd by dňa 23. 02. 2011 rozhodnutie Okresného súdu Martin potvrdil a vec by bola právoplatne skončená v lehote kratšej ako dva roky. Preto mi neostáva nič iné, len poukázať aj na odôvodnenie zrušujúcich rozhodnutí odvolacieho súdu z ktorých vyplývajú vážne pochybenia prvostupňového súdu, ktoré sú v priamej príčinnej súvislosti s tým, že vec nie je rozhodnutá v primeranej lehote. V prvom zrušujúcom rozhodnutí sp. zn.: 6 Co/310/2010 zo dňa 23. 02. 2010 sa na strane 4 uvádza, že rozsudok Okresného súdu Martin bol zrušený z dôvodu nepreskúmateľnosti jeho právnych a skutkových záverov. Prvostupňovému súdu bolo uložené, aby si vôbec ustálil o aký právny vzťah medzi účastníkmi konania ide. V rozhodnutí sp. zn.: 7 Co/114/2012 zo dňa 06. 03. 2013 odvolací súd uviedol, že prvostupňový súd nepostupoval v intenciách jeho predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia a nedostatočne zistil skutkový stav a z tohto dôvodu nesprávne právne vec posúdil (str. 4).*“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„*Okresný súd Martin v konaní vedenom pod sp. zn.: 8 C/145/2009 porušil základné právo Z. M., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

Okresnému súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn.: 8 C/145/2009 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietahov.

Z. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Martin povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Z. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08,- EUR (slovom dvestoosemdesiatštyri eur osem eurocentov), ktorú je Okresný súd Martin povinný vyplatiť

na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Vladimíra Kašubu..., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ešte pred predbežným prerokovaním ústavný súd požiadal predsedníčku okresného súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Na žiadosť ústavného súdu reagovala predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 395/14 z 21. mája 2014, v ktorom okrem iného uviedla:

«... mám za to, že zo strany Okresného súdu Martin nedošlo k žiadnym prietahom v tomto konaní. Poukazujem na to, že spis bol v období od 31. 08. 2010 - 24. 05. 2011 a od 01. 03. 2012 do 11. 04. 2013 na Krajskom súde v Žiline, pokiaľ bol spis na Okresnom súde Martin, vo veci sa priebežne konalo.

Právny zástupca navrhovateľa v ústavnej sťažnosti uvádza zrejme nesprávnosti, na ktoré mi nedá reagovať nasledovne:

Vo svojej sťažnosti uvádza: „Z tejto odpovede (rozumej odpovede predsedníčky súdu) však vyplýva ešte jedno pochybenie Okresného súdu Martin, ktoré vedie k prietahom v konaní. Dňa 10. 01. 2014 bolo môjmu právnemu zástupcovi doručené uznesenie sp. zn. 8 C/145/2009-215 zo dňa 03. 01. 2014, ktorým súd určil znalca M. K. na vypracovanie odborného vyjadrenia. Proti tomuto uzneseniu nie je samozrejme prípustné odvolanie a preto nie je zrejmé, prečo sa v odpovedi predsedníčky Okresného súdu Martin uvádza, že toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť až dňa 18. 02. 2014 (t. j. v deň podania sťažnosti na prietahy v konaní)“ - koniec citácie.

Právny zástupca sťažovateľa zrejme opomenul ustanovenie § 170 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, z ktorého vyplýva, že ak tento zákon neustanovuje inak, súd je viazaný uznesením, len čo ho vyhlásil; ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené, a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhotovené. Právny zástupca sťažovateľa prevzal uznesenie dňa 10. 01. 2014 a protistrana - právny zástupca navrhovateľa dňa 13. 01. 2014 a navrhovateľ dňa 14. 01. 2014, pôvodná znalkyňa dňa 31. 01. 2014. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 01. 2014, a nie dňa 18. 02. 2014 ako chybné uviedla vo svojom vyjadrení zákonná sudkyňa. Súčasne je potrebné poukázať aj na skutočnosť, ktorú právny zástupca sťažovateľa opätovne opomenul, že v konaní okrem jeho klienta vystupuje aj ďalší účastník konania - navrhovateľ a jeho právny zástupca, ktorým sa rozhodnutia súdu doručujú a tiež sa uznesenie doručovalo znalkyni, ktorej znalecká úloha bola zrušená a

ktorá prevzala rozhodnutie až dňa 31. 01. 2014... Pokiaľ právny zástupca sťažovateľa ďalej uvádza, že spis bol predložený na rozhodnutie odvolaciemu súdu až po vyše troch mesiacoch od jeho podania, k tomu udávam, že odvolanie sťažovateľa bolo podané dňa 21. 05. 2010. Tým istým dňom bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie, a to v lehote 10 dní od doručenia uznesenia. Súčasne dňom 21. 05. 2010 (expedované dňa 24. 05. 2010) bol vyzvaný právny zástupca navrhovateľa na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu v lehote 10 dní. Právny zástupca navrhovateľa prevzal výzvu súdu dňa 15. 06. 2010. Dňa 27. 07. 2010 zákonná sudkyňa rozhodla o trovách konania, ktoré právny zástupca sťažovateľa doručil súdu dňa 25. 05. 2010. Dňa 04. 08. 2010 bolo súdu doručené odvolanie právneho zástupcu sťažovateľa do rozhodnutia o trovách konania. Dňa 17. 08. 2010 súd doručoval právnenému zástupcovi navrhovateľa odvolanie do trov konania. Právny zástupca navrhovateľa prevzal súdnu zásielku dňa 30. 08. 2010. Dňom 31. 08. 2010 bol spis zaslaný odvolaciemu súdu.»

K svojmu vyjadreniu pripojila predsedníčka okresného súdu aj tento prehľad procesných úkonov zostavený zákonnou sudkyňou:

- «- 02. 06. 2009 - podaný návrh na súd 14. 07. 2009 - vydaný platobný rozkaz*
- 22. 07. 2009 - odporcom prostredníctvom právneho zástupcu podaný odpor voči vydanému platobnému rozkazu*
- 02. 09. 2009 - vytýčený termín pojednávania na deň 30. 09. 2009*
- 30. 09. 2009 - pojednávanie odročené za účelom dokazovania na deň 04. 11. 2009*
- 27. 10. 2009 - zo strany právneho zástupcu navrhovateľa podaný návrh na dokazovanie výsluchom svedkov, ktorých na termín 04. 11. 2009 nestihol z objektívnych príčin predvolať*
- 04. 11. 2009 - pojednávanie odročené na 09. 12. 2009*
- 09. 12. 2009 - odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadal o poskytnutie lehoty na prípadnú mimosúdnu dohodu, pojednávanie odročené na 26. 01. 2010*
- 26. 01. 2009 (správne má byť „... 2010“, pozn.) - na pojednávaní odporca podal návrh na dokazovanie tým, že súdu predloží výpis z účtu odporcu o ohradení škody 80 €, pojednávanie odročené na 24. 02. 2010*

- 24. 02. 2010 - pojednávajúce odročené z dôvodu práceneschopnosti odporcu na 31. 03. 2010
- 31. 03. 2010 - právny zástupca navrhovateľa požiadal o odročenie pojednávajúce z dôvodu kolízie, pojednávajúce odročené na 27. 04. 2010
- 27. 04. 2010 - pojednávajúce odročené na 18. 05. 2010
- 18. 05. 2010 - vyhlásený rozsudok, doručený právnym zástupcom účastníkov na pojednávajúce s tým, že o trovách konania rozhodne súd samostatným uznesením
- 27. 07. 2010 - uznesenie o trovách konania
- 31. 08. 2010 - spis zaslaný na Krajský súd v Žiline z dôvodu odvolania odporcu
- 24. 05. 2010 - spis vrátený, rozsudok okresného súdu zrušený
- 08. 06. 2011 - vytýčený termín pojednávajúce na deň 20. 07. 2011
- 20. 07. 2011 - pojednávajúce odročené z dôvodu náhlej nevoľnosti, fotokópia priepustky na celodenné ošetrovanie od všeobecného lekára, pričom odporca trval na svojej osobnej účasti, pojednávajúce odročené na 21. 09. 2011
- 21. 09. 2011 - pojednávajúce odročené na 08. 11. 2011 za účelom výsluchu svedkyne
- 08. 11. 2011 - odporca navrhol výsluch ďalšej svedkyne, pojednávajúce odročené na 14. 12. 2011
- 31. 01. 2012 - vyhlásený rozsudok
- 01. 03. 2012 - odvolanie odporcu voči rozsudku
- 04. 04. 2012 - spis zaslaný na Krajský súd v Žiline na rozhodnutie o odvolaní
- 11. 04. 2012 - spis vrátený, rozsudok okresného súdu zrušený
- 29. 04. 2013 - vytýčený termín pojednávajúce na deň 18. 06. 2013
- 07. 10. 2013 - pojednávajúce odročené na 12. 11. 2013 na ďalšie dokazovanie
- 26. 11. 2013 - ustanovený znalec Š. H., ktorý listom zo dňa 10. 12. 2013 oznámil, že pre odborné vyjadrenie je potrebné ustanoviť znalca z odvetvia odhad stavebných prác, preto uznesením zo dňa 13. 12. 2013 v rámci autoremedúry súd zrušil ustanovenie Š. H. a požiadal D. K. o vypracovanie odborného vyjadrenia ohľadom primeranej ceny vykonaných prác. Znalčka oznámila, že je od 11. 11. 2013 Ministerstvom spravodlivosti SR vyčiarknutá zo zoznamu znalcov. Súd preto uznesením určil M. K. na vypracovanie odborného vyjadrenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 02. 2014
- 08. 03. 2013 - spis zaslaný znalcovi

- 14. 05. 2014 - spis telefonicky vyžiadaný od znalca.»

Ústavný súd zistil, že prehľad úkonov uvedený vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu v zásade zodpovedá obsahu spisu, a preto ho považoval za relevantný podklad pre svoje rozhodovanie. Navyše ústavný súd zo spisu zistil, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 145/2009 z 18. mája 2010 bol zrušený odvolacím súdom pre jeho nepreskúmateľnosť podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a v poradí druhý rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 C 145/2009 z 31. januára 2012 odvolací súd opätovne zrušil z dôvodu, že okresný súd „*nedostatočne zistil skutkový stav a z toho dôvodu nesprávne vec právne posúdil*“.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 317/2014-12 z 5. júna 2014 ju prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyzval ústavný súd predsedníčku okresného súdu, aby prípadne doplnila predchádzajúce vyjadrenie okresného súdu k sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 504/14 z 20. júna 2014 oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a doplnila svoje vyjadrenie k sťažnosti sp. zn. Spr 395/14 z 21. mája 2014 o prehľad ďalších procesných úkonov súdu:

- „- 21. 05. 2014 - spis zaslaný na Ústavný súd Slovenskej republiky*
- 02. 06. 2014 - spis vrátený Okresnému súdu Martin*
- 03. 06. 2014 - znalec elektronicky urgovaný o vrátenie spisu spolu so znaleckým posudkom*
- 04. 06. 2014 - znalec telefonicky urgovaný*
- 16. 06. 2014 - súdu doručený spis spolu so znaleckým posudkom*
- 18. 06. 2014 - spis predložený súdnej tajomníčke za účelom doručenia znaleckého posudku účastníkom konania.“*

Následne ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenia predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 395/14 z 21. mája 2014 a sp. zn. Spr 504/14 z 20. júna 2014 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 10. júla 2014 okrem iného uviedol:

«Napriek tomu, že predsedníčka súdu poukazuje na medzery v znalostiach môjho právneho zástupcu, je zrejmé, že jej odpoveď na moju sťažnosť zo dňa 18. 02. 2014 obsahovala dve nesprávnosti. Tieto mali byť spôsobené chybou vo vyjadrení zákonnej sudkyne a nedopatrením predsedníčky súdu. Na strane 2 vyjadrenia predsedníčky súdu Spr. 395/14 zo dňa 21. mája 2014 však zase uvádza, že predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 02. 2014 a nie 31. 01. 2014 a teda opakuje „chybné“ vyjadrenie zákonnej sudkyne a to aj pre účely rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Vo všetkých konaniach, kde vystupoval môj právny zástupca v takomto postavení, dochádzalo v prípadoch, kedy rozhodnutie vo veci samej neobsahovalo vyčíslenie trov konania, k aplikácii ustanovenia § 151 ods. 3 OSP. A to aj v prípadoch, kedy bola ich zložitosť sporná, resp. išlo aj o jednoduché prípady. Tým, že Okresný súd Martin v konaní vedenom pod sp. zn.: 8 C/145/2009 toto ustanovenie neaplikoval, podaný opravný prostriedok proti rozhodnutiu vo veci samej bol odoslaný na odvolací súd až po viac ako troch mesiacoch. Ja som však všetky svoje povinnosti odvolateľa splnil vždy obratom.»

Podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľa „vyjadrenie predsedníčky súdu nedokáže odôvodniť tvrdenú neexistenciu priesťahov v konaní. Je to len neodôvodnený názor, nič viac. S celkového zvoleného štýlu vyjadrenia vyplýva, že nejde o nič iné len o snahu preniesť zodpovednosť za rýchle a efektívne konanie a rozhodovanie na niekoho iného, ktorý však túto zodpovednosť niesť nemôže. Do dnešného dňa nebolo rozhodnuté a ani nebol určený termín pojednávania.“.

Právny zástupca sťažovateľa zároveň oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom pojednávaní.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa v konaní pred ústavným súdom v prvom rade domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 a 4 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Ak súd zistí, že existuje dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, bez zbytočného odkladu informuje tých, ktorí boli predvolaní alebo upovedomení. Súd spravidla uvedie deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Dôvod na odročenie sa uvedie v zápisnici alebo poznamená v spise.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o návrhu, ktorým sa navrhovateľ proti sťažovateľovi domáha zaplataenia peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu zmluvy o dielo. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov, a preto vec sťažovateľa ústavný súd nepovažuje z právneho hľadiska za zložitú. Obsah súdneho spisu sp. zn. 8 C 145/2009 nepotvrďuje ani faktickú zložitosť predmetnej veci. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

2. Pri hodnotení doterajšieho priebehu napadnutého konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, teda správania sťažovateľa ako účastníka tohto konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C 145/2009 k zbytočným prierahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prierahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo súdneho spisu sp. zn. 8 C 145/2009 vyplýva, že v doterajšom priebehu napadnutého konania postupoval okresný súd v zásade plynulo, t. j. nemožno mať výhrady voči jeho neodôvodnenej nečinnosti, avšak konanie ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, a to jednak vzhľadom na dôvody, pre ktoré boli rozsudky z 18. mája 2010 a 31. januára 2012 krajským súdom zrušené [z dôvodov podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP, teda odňatia možnosti konať pred súdom, v prvom prípade z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a v druhom prípade z dôvodu, že súd prvého stupňa „*nedostatočne zistil skutkový stav a z toho dôvodu vec nesprávne*

právne posúdil“] a vrátené na ďalšie konanie, ako aj neefektívny a nesústredený postup pri zabezpečovaní znaleckého dokazovania.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a teda aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 145/2009 konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € z dôvodov citovaných v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vychádzajúc z doterajšej dĺžky namietaného konania, ako aj charakteru neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 500 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Vladimírom Kašubom. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 € (za 2 úkony urobené v roku 2014).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon sumu 134 €, čo predstavuje spolu s režijným paušálom (§ 16 ods. 3 vyhlášky) odmenu v sume 284,08 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júla 2014